

XXIII. PHẨM CHƯ THIÊN TỬ

01

Lúc bấy giờ, trong hội có các Thiên tử móng khởi ý nghĩ thế này: Các Dược-xoa v.v... đối với ngôn từ thần chú tuy là ẩn mật nhưng có thể biết; còn Tôn giả Thiện Hiện đối với Bát-nhã-ba-la-mật-đa này, tuy dùng các thứ ngôn từ để chỉ bày nhưng bọn chúng ta hoàn toàn chẳng thể hiểu. Thiện Hiện biết tâm niệm của họ, liền bảo với họ: Này Thiên tử các người! Đối với những điều ta nói chẳng thể hiểu ư?

Các Thiên tử đáp: Đúng vậy! Đúng vậy! Cụ thọ Thiện Hiện lại bảo họ: Đối với pháp này, ta chưa từng nói một chữ. Các người cũng chẳng nghe thì lấy gì để hiểu? Vì sao? Vì Bát-nhã-ba-la-mật-đa thâm sâu, văn tự ngôn thuyết đều phải xa lìa. Do đó, trong ấy, người nói, người nghe và người hiểu đều chẳng thể nắm bắt được. Quả vị giác ngộ cao tột mà tất cả Như Lai Ứng Chánh Đẳng Giác đã chứng, tướng của nó sâu xa, cũng lại như vậy. Thiên tử nên biết! Như Hóa thân của Phật hóa làm vô lượng Bí-sô, Bí-sô-ni, Ô-ba-sách-ca, Ô-ba-tu-ca đều đến nhóm họp; rồi lại hóa làm một người có thể thuyết pháp, ở trong chúng này, tuyên dương diệu pháp, theo ý các người thì sao? Trong đó, thật có người có thể thuyết, có thể nghe và có thể hiểu chăng?

Các Thiên tử đáp: Dạ không, bạch Đại đức!

Thiện Hiện nói: Chư Thiên tử! Như thế đó, vì tất cả pháp đều như biến hóa, nên trong Bát-nhã, người nói, người nghe, người hiểu, hoàn toàn chẳng thể nắm bắt được. Thiên tử nên biết! Như ở trong mộng, mộng thấy có Phật dạy bảo, trao truyền cho Bồ-tát, Thanh-văn. Theo ý các người thì sao? Trong ấy, thật có người có thể nói, có thể nghe và có thể hiểu chăng?

Các Thiên tử đáp: Dạ không, bạch Đại đức!

Thiện Hiện nói: Chư Thiên tử! Như thế đó, vì tất cả pháp đều như mộng, nên trong Bát-nhã, người nói, người nghe và người có thể hiểu hoàn toàn chẳng thể nắm bắt được. Thiên tử nên biết! Như có hai người ở trong một hang núi, mỗi người ở một bên khen ngợi Phật, Pháp, Tăng, cùng lúc phát ra tiếng vang, theo ý các ông thì sao? Hai tiếng vang này có thể nghe nhau và hiểu nhau chăng?

Các Thiên tử đáp: Dạ không, bạch Đại đức!

Thiện Hiện nói: Chư Thiên tử! Như thế đó, vì tất cả pháp đều như tiếng vang, nên trong Bát-nhã, người nói, người nghe và người có thể hiểu, hoàn toàn chẳng thể nắm bắt được. Thiên tử nên biết! Như nhà ảo thuật hoặc đệ tử của y, ở ngã tư đường, biến hóa ra bốn chúng

và một thân Phật, ở trong đó thuyết pháp theo ý các ông thì sao? Trong ấy, thật có người có thể nói, có thể nghe và có thể hiểu chăng?

Các Thiên tử đáp: Dạ không, bạch Đại đức!

Thiện Hiện nói: Chư Thiên tử! Như thế đó, vì tất cả pháp đều như huyền, nên trong Bát-nhã, người nói, người nghe và người có thể hiểu, hoàn toàn chẳng thể nắm bắt được.

Khi ấy, các Thiên tử lại nghĩ thế này: Tôn giả Thiện Hiện, đối với Bát-nhã-ba-la-mật-đa này, tuy lại dùng các thứ phương tiện nói rõ, muốn cho dễ hiểu nhưng mà ý thú đã thậm thâm lại càng thậm thâm, đã vi tế lại thêm vi tế, khó thể đo lường được.

Thiện Hiện biết tâm niệm của họ liền bảo họ: Thiên tử nên biết! Sắc chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; thọ, tưởng, hành, thức cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của sắc chẳng thể nắm bắt được; tánh thậm thâm vi tế của thọ, tưởng, hành, thức cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Nhãn xứ chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của nhãn xứ chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Sắc xứ chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của sắc xứ chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Nhãn giới chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của nhãn giới chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của sắc giới cho đến các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Nhĩ giới chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của nhĩ giới chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của thanh giới cho đến các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Tỷ giới chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm

duyên sanh ra cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của tử giới chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của hương giới cho đến các thọ do tử xúc làm duyên sanh ra cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Thiết giới chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; vị giới, thiết thức giới và thiết xúc cùng các thọ do thiết xúc làm duyên sanh ra cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của thiết giới chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của vị giới cho đến các thọ do thiết xúc làm duyên sanh ra cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Thân giới chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của thân giới chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của xúc giới cho đến các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Ý giới chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của ý giới chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của pháp giới cho đến các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Địa giới chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; thủy, hỏa, phong, không, thức giới cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của địa giới chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của thủy, hỏa, phong, không, thức giới cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Thánh đế khổ chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; Thánh đế tập, diệt, đạo cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của Thánh đế khổ chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của Thánh đế tập, diệt, đạo cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Vô minh chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của vô minh chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của hành cho đến lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Cái không nội chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; cái không ngoại, cái không nội ngoại, cái không không, cái không lớn, cái không thắng nghĩa, cái không hữu vi, cái không vô vi, cái không rốt ráo, cái không không biên giới, cái không tản mạn, cái không không đối khác, cái không bản tánh, cái không tự tướng, cái không cộng tướng, cái không tất cả pháp, cái không chẳng thể nắm bắt được, cái không không tánh, cái không tự tánh, cái không không tánh tự tánh cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của cái không nội chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của cái không ngoại cho đến cái không không tánh tự tánh cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Chơn như chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, định pháp, trụ pháp, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của chơn như chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của pháp giới cho đến cảnh giới bất tư nghì cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Bồ thí Ba-la-mật-đa chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lực, Bát-nhã Ba-la-mật-đa cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của bồ thí Ba-la-mật-đa chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của tịnh giới cho đến Bát-nhã-ba-la-mật-đa cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Bốn tịnh lực chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; bốn vô lượng, bốn định vô sắc cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của bốn tịnh lực chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của bốn vô lượng, bốn định vô sắc cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Tám giải thoát chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của tám giải thoát chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Bốn niệm trụ chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; bốn chánh đoạn, bốn thần túc, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của bốn niệm trụ chẳng thể nắm

bất được; vì tánh thậm thâm vi tế của bốn chánh đoạn cho đến tám chi thánh đạo cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Năm loại mắt chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; sáu phép thần thông cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của năm loại mắt chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của sáu phép thần thông cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Mười lực của Phật chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của mười lực Phật chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của bốn điều không sợ cho đến mười tám pháp Phật bất cộng cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Pháp không quên mất chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; tánh luôn luôn xả cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của pháp không quên mất chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của tánh luôn luôn xả cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Tất cả pháp môn Đà-la-ni chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; tất cả pháp môn Tam-ma-địa cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của tất cả pháp môn Đà-la-ni chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của tất cả pháp môn Tam-ma-địa cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Trí nhất thiết chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của trí nhất thiết chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Thanh-văn thừa chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; Độc-giác thừa, Vô-thượng thừa cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của Thanh-văn thừa chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của Độc-giác thừa, Vô-thượng thừa cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Dự-lưu chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của Dự-lưu chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Dự-lưu hương, Dự-lưu quả chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; Nhất-lai hương, Nhất-lai quả, Bất-hoàn hương, Bất-hoàn quả, A-la-hán hương, A-la-hán quả cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của Dự-lưu hương, Dự-lưu quả chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của Nhất-lai hương, Nhất-lai quả cho đến A-la-hán hương, A-la-hán quả cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Độc-giác chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; Độc-giác hương, Độc-giác quả cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của Độc-giác chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của Độc-giác hương, Độc-giác quả cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Đại Bồ-tát chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; quả vị giác ngộ cao tột cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của đại Bồ-tát chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của quả vị giác ngộ cao tột cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Pháp của đại Bồ-tát chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; quả vị giác ngộ cao tột cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của pháp đại Bồ-tát chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của quả vị giác ngộ cao tột cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Bạc Cự hỷ chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; bạc Ly cấu, bạc Phát quang, bạc Diệm tuệ, bạc Cự nan thắng, bạc Hiện tiền, bạc Viễn hành, bạc Bất động, bạc Thiện tuệ, bạc Pháp vân cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của bạc Cự hỷ chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của bạc Ly cấu cho đến bạc Pháp vân cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Pháp của bạc Cự hỷ chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; pháp của bạc Ly cấu, bạc Phát quang, bạc Diệm tuệ, bạc Cự nan thắng, bạc Hiện tiền, bạc Viễn hành, bạc Bất động, bạc Thiện tuệ, bạc Pháp vân cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của pháp bạc Cự hỷ chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của pháp bạc Ly cấu cho đến bạc Pháp vân cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Bạc phạm phu chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; bạc chủng tánh, bạc Đệ bát, bạc Cự kiến, bạc Bạc, bạc Ly dục, bạc Dĩ biện, bạc Độc-giác, bạc Bồ-tát, bạc Như Lai cũng chẳng

phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của bậc phàm phu chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của bậc chủng tánh cho đến bậc Như Lai cũng chẳng thể nắm bắt được.

Thiên tử nên biết! Pháp của bậc phàm phu chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế; pháp của bậc chủng tánh, bậc Đệ bát, bậc Cụ kiến, bậc Bạc, bậc Ly dục, bậc Dĩ biện, bậc Độc-giác, bậc Bồ-tát, bậc Như Lai cũng chẳng phải thậm thâm, chẳng phải vi tế. Vì sao? Vì tánh thậm thâm vi tế của pháp bậc phàm phu chẳng thể nắm bắt được; vì tánh thậm thâm vi tế của pháp bậc chủng tánh cho đến bậc Như Lai cũng chẳng thể nắm bắt được.

Khi ấy, các Thiên tử lại nghĩ như vậy: Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết sắc, chẳng thi thiết thọ, tướng, hành, thức. Vì sao? Vì tánh của sắc uẩn v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết nhãn xứ; chẳng thi thiết nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ. Vì sao? Vì tánh của nhãn xứ v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết sắc xứ; chẳng thi thiết thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ. Vì sao? Vì tánh của sắc xứ v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết nhãn giới; chẳng thi thiết sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra. Vì sao? Vì tánh của nhãn giới v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết nhĩ giới; chẳng thi thiết thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ xúc làm duyên sanh ra. Vì sao? Vì tánh của nhĩ giới v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết tỷ giới; chẳng thi thiết hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sanh ra. Vì sao? Vì tánh của tỷ giới v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết thiệt giới; chẳng thi thiết vị giới, thiệt thức giới và thiệt xúc cùng các thọ do thiệt xúc làm duyên sanh ra. Vì sao? Vì tánh của thiệt giới v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết thân giới; chẳng thi thiết xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra. Vì sao? Vì tánh của thân giới v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết ý giới; chẳng thi thiết pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra. Vì sao? Vì tánh của ý giới v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết địa giới; chẳng thi thiết thủy, hỏa, phong, không, thức giới. Vì sao? Vì tánh của địa giới v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết Thánh đế khổ; chẳng thi thiết Thánh đế tập, diệt, đạo. Vì sao? Vì tánh của Thánh đế khổ v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết vô minh; chẳng thi thiết hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não. Vì sao? Vì tánh của vô minh v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết cái không nội; chẳng thi thiết cái không ngoại, cái không nội ngoại, cái không không, cái không lớn, cái không thắng nghĩa, cái không hữu vi, cái không vô vi, cái không rốt ráo, cái không không biên giới, cái không tán mạn, cái không không đối khác, cái không bản tánh, cái không tự tướng, cái không cộng tướng, cái không tất cả pháp, cái không chẳng thể nắm bắt được, cái không không tánh, cái không tự tánh, cái không không tánh tự tánh. Vì sao? Vì tánh của cái không nội v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết chơn như; chẳng thi thiết pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh chẳng đối khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, định pháp, trụ pháp, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì. Vì sao? Vì tánh của chơn như v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết bố thí Ba-la-mật-đa; chẳng thi thiết tịnh giới, an nhẫn, tinh tấn, tịnh lự, Bát-nhã Ba-la-mật-đa. Vì sao? Vì tánh của bố thí Ba-la-mật-đa v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết bốn tịnh lự; chẳng thi thiết bốn vô lượng, bốn định vô sắc. Vì sao? Vì tánh của bốn tịnh lự v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết tám giải thoát; chẳng thi thiết tám thắng xứ, chín định thứ đệ, mười biến xứ. Vì sao? Vì tánh của tám giải thoát v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết bốn niệm trụ; chẳng thi thiết bốn chánh đoạn, bốn thân tức, năm căn, năm lực, bảy chi đẳng giác, tám chi thánh đạo. Vì sao? Vì tánh của bốn niệm trụ v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết pháp môn giải thoát không; chẳng thi thiết pháp môn giải thoát vô tướng, vô nguyện. Vì sao? Vì tánh của pháp môn giải thoát không v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết năm loại mắt; chẳng thi thiết sáu phép thần thông. Vì sao? Vì tánh của năm loại mắt v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết mười lực của Phật; chẳng thi thiết bốn điều không sợ, bốn sự hiểu biết thông suốt, đại từ, đại bi, đại hỷ, đại xả, mười tám pháp Phật bất cộng. Vì sao? Vì tánh của mười lực Phật v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết pháp không quên mất; chẳng thi thiết tánh luôn luôn xả. Vì sao? Vì tánh của pháp không quên mất v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết tất cả pháp môn Đà-la-ni; chẳng thi thiết tất cả pháp môn Tam-ma-địa. Vì sao? Vì tánh của tất cả pháp môn Đà-la-ni v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết trí nhất thiết; chẳng thi thiết trí đạo tướng, trí nhất thiết tướng. Vì sao? Vì tánh của trí nhất thiết v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết Thanh-văn thừa; chẳng thi thiết Độc-giác thừa, Vô-thượng thừa. Vì sao? Vì tánh của Thanh-văn thừa v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết Dự-lưu; chẳng thi thiết Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán. Vì sao? Vì tánh của Dự-lưu v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết Dự-lưu hướng, Dự-lưu quả; chẳng thi thiết Nhất-lai hướng, Nhất-lai quả, Bất-hoàn hướng, Bất-hoàn quả, A-la-hán hướng, A-la-hán quả. Vì sao? Vì tánh của Dự-lưu hướng, Dự-lưu quả v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết Độc-giác; chẳng thi thiết Độc-giác hướng, Độc-giác quả. Vì sao? Vì tánh của Độc-giác v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết đại Bồ-tát; chẳng thi thiết Tam-miêu-tam Phật-đà. Vì sao? Vì tánh của đại Bồ-tát v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết pháp của đại Bồ-tát; chẳng thi thiết quả vị giác ngộ cao tốt. Vì sao? Vì tánh của pháp đại Bồ-tát v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết bậc Cực hỷ; chẳng thi thiết bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân. Vì sao? Vì tánh của bậc Cực hỷ v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết pháp của bậc Cực hỷ; chẳng thi thiết pháp của bậc Ly cấu, bậc Phát quang, bậc Diệm tuệ, bậc Cực nan thắng, bậc Hiện tiền, bậc Viễn hành, bậc Bất động, bậc Thiện tuệ, bậc Pháp vân. Vì sao? Vì tánh của pháp bậc Cực hỷ v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết bậc phạm phu; chẳng thi thiết bậc chủng tánh, bậc Đệ bát, bậc Cụ kiến, bậc Bạc, bậc Ly dục, bậc Dĩ biện, bậc Độc-giác, bậc Bồ-tát, bậc Như Lai. Vì sao? Vì tánh của bậc phạm phu v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết chẳng thi thiết pháp của bậc phạm phu; chẳng thi thiết pháp của bậc chủng tánh, bậc Đệ bát, bậc Cụ kiến, bậc Bạc, bậc Ly dục, bậc Dĩ biện, bậc Độc-giác, bậc Bồ-tát, bậc Như Lai. Vì sao? Vì tánh của pháp bậc phạm phu v.v... là bất khả thuyết.

Trong pháp mà Tôn giả Thiện Hiện đã thuyết, cũng chẳng thi thiết văn tự, ngữ ngôn. Vì sao? Vì tánh của văn tự, ngữ ngôn v.v... là bất khả thuyết.

Lúc bấy giờ, Thiện Hiện biết điều tâm niệm của các Thiên tử liền bảo: Đúng vậy! Đúng vậy! Như các ông nghĩ, các pháp cho đến quả vị giác ngộ cao tốt, văn tự, ngữ ngôn đều chẳng đạt được. Cho nên đối với Bát-nhã-ba-la-mật-đa, không có người nói, không có người nghe, cũng không có người hiểu. Vì vậy, các ông ở trong các pháp nên theo điều đã nói, tu nhẫn kiên cố. Các hữu tình muốn an trụ, muốn chứng đắc quả Dự-lưu, Nhất-lai, Bất-hoàn, A-la-hán cũng nương vào nhẫn này mà được cứu cánh. Các hữu tình muốn an trụ, muốn chứng Độc-giác, đắc quả giác ngộ cũng nương vào nhẫn này mà được cứu cánh. Các hữu tình muốn an trụ, muốn chứng đắc quả vị giác ngộ cao tốt cần phải nương vào nhẫn này để được cứu cánh. Như vậy, chư

Thiên tử! Các đại Bồ-tát, từ sơ phát tâm cho đến cứu cánh, nên an trụ Bát-nhã-ba-la-mật-đa sâu xa vô thuyết, vô thính, vô giải, thường siêng năng tu học, chẳng nên xả ly.

Khi ấy, các Thiên tử lại nghĩ: Nay đây, Tôn giả Thiện Hiện muốn vì hữu tình nào và thuyết pháp gì?

Lúc bấy giờ, Thiện Hiện biết điều tâm niệm của các Thiên tử, liền bảo với họ: Thiên tử nên biết! Nay ta muốn vì hữu tình như huyễn, như hóa, như mộng mà thuyết pháp như huyễn, như hóa, như mộng. Vì sao? Vì người nghe như vậy, đối với điều đã thuyết, không nghe, không hiểu, không có chỗ chứng.

Khi ấy, các Thiên tử lại hỏi: Người nói, người nghe và pháp đã nói đều là việc như huyễn, như hóa, như mộng chẳng?

Thiện Hiện đáp: Đúng vậy! Đúng vậy! Như các ông đã nói, hữu tình như huyễn, vì đối tượng như huyễn nên thuyết pháp như huyễn. Hữu tình như hóa, vì đối tượng như hóa, nên thuyết pháp như hóa. Hữu tình như mộng, vì đối tượng như mộng, nên thuyết pháp như mộng.

Thiên tử nên biết! Đã thấy ngã là như huyễn, như hóa, như mộng. Đã thấy hữu tình, dòng sinh mạng, sự sanh, sự dưỡng, sự trưởng thành, chủ thể luân hồi, người do người sanh, ngã tối thắng, khả năng làm việc, khả năng khiến người làm việc, khả năng tạo nghiệp, khả năng khiến người tạo nghiệp, tự thọ quả báo, khiến người thọ quả báo, cái biết, cái thấy như huyễn, như hóa, như mộng. Vì sao? Vì tự tánh của ngã v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy sắc là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy thọ, tưởng, hành, thức là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của sắc uẩn v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy nhãn xứ là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy nhĩ, tỷ, thiệt, thân, ý xứ là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của nhãn xứ v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy sắc xứ là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy thanh, hương, vị, xúc, pháp xứ là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của sắc xứ v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy nhãn giới là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy sắc giới, nhãn thức giới và nhãn xúc cùng các thọ do nhãn xúc làm duyên sanh ra là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của nhãn giới v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy nhĩ giới là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy thanh giới, nhĩ thức giới và nhĩ xúc cùng các thọ do nhĩ

xúc làm duyên sanh ra là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của nhĩ giới v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy tỷ giới là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy hương giới, tỷ thức giới và tỷ xúc cùng các thọ do tỷ xúc làm duyên sanh ra là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của tỷ giới v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy thiết giới là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy vị giới, thiết thức giới và thiết xúc cùng các thọ do thiết xúc làm duyên sanh ra là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của thiết giới v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy thân giới là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy xúc giới, thân thức giới và thân xúc cùng các thọ do thân xúc làm duyên sanh ra là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của thân giới v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy ý giới là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy pháp giới, ý thức giới và ý xúc cùng các thọ do ý xúc làm duyên sanh ra là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của ý giới v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy địa giới là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy thủy, hỏa, phong, không, thức giới là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của địa giới v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy Thánh đế khổ là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy Thánh đế tập, diệt, đạo là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của Thánh đế khổ v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy vô minh là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy hành, thức, danh sắc, lục xứ, xúc, thọ, ái, thủ, hữu, sanh, lão tử, sầu, than, khổ, ưu, não là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của vô minh v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy cái không nội là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy cái không ngoại, cái không nội ngoại, cái không không, cái không lớn, cái không thẳng nghĩa, cái không hữu vi, cái không vô vi, cái không rốt ráo, cái không không biên giới, cái không tản mạn, cái không không đối khác, cái không bản tánh, cái không tự tướng, cái không cộng tướng, cái không tất cả pháp, cái không chẳng thể nắm bắt được, cái không không tánh, cái không tự tánh, cái không không tánh tự tánh là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của cái không nội v.v... là không.

Thiên tử nên biết! Đã thấy chơn như là như huyễn, như hóa, như mộng; đã thấy pháp giới, pháp tánh, tánh chẳng hư vọng, tánh

chẳng đời khác, tánh bình đẳng, tánh ly sanh, định pháp, trụ pháp, thật tế, cảnh giới hư không, cảnh giới bất tư nghì là như huyễn, như hóa, như mộng, vì sao? Vì tự tánh của chơn như v.v... là không.

Quyển Thứ 81

HẾT